Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ____________________

   (Name) ____________________

2. (Signature) ____________________

   (Name) ____________________

Roll No. | | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No. ____________________

(In words)

Test Booklet No.

J—3706

PAPER—III

GUJARATI

Time : 2½ hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **26**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answers to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the Test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc. is prohibited.**
10. **There is NO negative marking.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुये रिक्त स्थान पर ही लिखिये।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी। पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी सील को फाड़ लें। खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें।
   (ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं। दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ / प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले ले। इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे। उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा।**
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें।
8. **केवल नीले / काले बाल प्वाईंट पैन का ही इस्तेमाल करें।**
9. **किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है।**
10. **गलत उत्तर के लिए अंक नहीं काटे जायेंगे।**

GUJARATI

ગુજરાતી

PAPER – III

પ્રશ્નપત્ર – III

NOTE: **This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.**

સૂચના : આ પ્રશ્નપત્ર બસો (200) ગુણનું છે અને એમાં ચાર (4) વિભાગો છે. આ વિભાગોના પ્રશ્નોના ઉત્તર વિદ્યાર્થિઓએ એમાં આપેલી સૂચનાઓ અનુસાર આપવા.

SECTION - I

વિભાગ - I

Note : This section contains five (5) questions based on the following paragraph. Each question should be answered in about thirty (30) words and each carries five (5) marks. **(5x5=25 marks)**

સૂચના : આ વિભાગમાં પૂછેલા પાંચ (5) પ્રશ્ન નીચે આપેલા પરિચ્છેદ પર આધારિત છે. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ત્રીસ (30) શબ્દોમાં આપવો અને દરેક પ્રશ્નના ગુણ પાંચ (5) છે.

(5x5=25 ગુણ)

નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચીને પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ત્રીસ (30) શબ્દોમાં આપો.

સામાન્ય માન્યતા એવી છે કે સાહિત્ય એટલે વિદ્વાનોનો પ્રદેશ, પંડિતોનું કામ, ભણેલાઓનો ડિગ્રીધારીઓનો એ શોખ. વિદ્વાનો, પંડિતો અને ભણેલાઓ સાથે સાહિત્ય અંશત: સંબંધ ધરાવે છે એ સાચું; પરંતુ એનો અર્થ એમ તો નથી જ કે સાહિત્યને અને સામાન્ય જનતાને કંઇ સંબંધ હોય જ નહી. સાચી વસ્તુ તો એ છે કે આખું સાહિત્ય - સાચું સાહિત્ય - સામાન્ય જનતામાંથી જ ઉદ્‌ભવે છે, અને સામાન્ય જનતાને જે સ્પર્શ ન કરી શકે એને સાહિત્ય કહેવા સામે પણ કેરલાક વિચારકોને વિરોધ હોય છે. સાહિત્ય એ સહુની મઝિયારી મિલકત છે-સહુની સામાન્ય મિલકત છે અને મોટે ભાગે જીવનના સામાન્ય થરમાંથી જ સાહિત્ય ઊપસી આવેછે..... ભણતરનું, શિક્ષણનું અને સંસ્કાર સ્વીકારેલી કેળવણીનું બીબું અંગ્રેજી સત્તા સાથે આપણે ત્યાં સરજાયું ત્યાર થી કેળવાયેલા અને બિનકેળવાયેલા કે ઓછા કેળવાયેલા વર્ગ પ્રત્યે બહુ મોટાઇ અનુભવવા માંડી અને બિનકેળવાયેલાઓએ અથવા અર્ધકેળવાયેલાઓએ કેળવાયેલા વર્ગમાં બિનઅનુભવી વેદિ યાપણાની એકમાર્ગીપણાની છાપ છપાયલી જોવા માંડી. લગભગ સો એડ વર્ષથી જનતાનાં આ બે ખાનાં પડી ગયાં છે અને તે હજી પણ ચાલૂ જ છે. એમાથી એક એવો ભ્રમ ઉત્પન્ન થયો કે સાહિત્ય એ માત્ર કેળવાયેલાનો જ વ્યવસાય, અને કેળવાયેલાઓનો વ્યવસાય એટ્‌લે મોટે ભાગે નવરાશનો વ્યવસાય.......... પરિણામે સાહિત્ય અને સામાન્ય જનતા કેટલાંક વર્ષ માટે વિખૂટા પડી ગયાં અને સાહિત્યને તથા સામાન્ય જનતાને કંઈ લેવાદેવા ન હોય એવી ઉપેક્ષા પણ થઈ.

1. સાંપ્રત સમયમાં સાહિત્ય વિશેની લોકમાન્યતા કેવી છે તે ચર્ચો.

2. સાહિત્ય અને જીવન વચ્ચેના સંવાદ સંદર્ભે લેખકનો મત જણાવો.

3. સાક્ષર અને સામાન્ય માનવીની સાહિત્ય વિશેની સમજમાં ભિન્નતા ક્યા કારણે છે તે સ્પષ્ટ કરો.

4. બિનકેળવાયેલા માનવીઓ સાહિત્ય સાથે કોઈ સંબંધ ધરાવી શકે ખરા? આ વિશે લેખકના દૃષ્ટિબિંદુની સમીક્ષા કરો.

5. જીવનવાદ અને કલાવાદ જેવા વિભાગોની ઉપકારકતા ચર્ચો?

SECTION - II

વિભાગ - II

Note : This section contains fifteen (15) questions each to be answered in about thirty (30) words. Each question carries five (5) marks.

(5x15=75 marks)

સૂચના : આ વિભાગમાં પંદર (15) પ્રશ્નો છે. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર ત્રીસ (30) શબ્દોમાં આપવો. દરેક પ્રશ્નના ગુણ પાંચ (5) છે. **(5x15=75 ગુણ)**

6. સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રીઓની દષ્ટિએ વ્યંજના નું ગૌરવ સમજાવો.

7. અર્વાચીનતા અને આધુનિકતાનો સંજ્ઞાભેદ સ્પષ્ટ કરો.

8. વિવેચક તરીકે નવલરામની વિશેષતાઓ જણાવો.

9. ઇતિહાસ તરીકે મહાભારતની આલોચના કરો.

10. 'હાજાર ચુરાશીર મા' માં પ્રગટ થતી સર્જકની પ્રતિબદ્ધતા વર્ણવો.

11. કરુણ પ્રશસ્તિકાવ્ય તરીકે “ફાર્બસ વિરહ” નું મૂલ્યાંકન કરો.

12. ‘પ્રાચીના’ ના સંવાદતત્ત્વની સમીક્ષા કરો.

13. ‘ભણકાર’ કાવ્યમાં કઈ સર્જનાત્મકતાનું નિરૂપણ કરવામાં આવ્યું છે?

14. વાસ્તવલક્ષી નવલકથા તરીકે ‘માદામ બોવારી’ નો પરિચય આપો.

15. રેખાચિત્ર ની સ્વરૂપગત વિશેષતાઓ જણાવો.

16. પ્રસ્તુતિપ્રધાન કળા તરીકે આખ્યાન સ્વરૂપને સમજાવો.

17. સૂરતી બોલીની લાક્ષણિક્તાઓ જણાવો.

18. લોકગીતના પ્રકારો જણાવો.

19. તુલનાત્મક સાહિત્યના અધ્યયનમાં અનુવાદનું મહત્વ સમજાવો.

20. વ્યાપક સાહિત્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

SECTION - III

વિભાગ - III

Note : This section contains five (5) questions from each of the electives / specialisations. The candidate has to choose <u>only one</u> elective / specialisation and answer all the five questions from it. Each question carries twelve (12) marks and is to be answered in about two hundred (200) words.

(12x5=60 marks)

સૂચના : આ વિભાગમાં પાંચ (5) પ્રશ્નો દરેક વિકલ્પમાંથી આપવામાં આવ્યા છે. વિદ્યાર્થીઓએ કોઈ પણ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને તેમાં પૂછવામાં આવેલા પાંચેપાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપવા. દરેક પ્રશ્નના ગુણ બાર (12) છે અને દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર બસો (200) શબ્દોમાં આપવો.

(12x5=60 ગુણ)

વિકલ્પ - 1

21. મધ્યકાલીન સાહિત્યકૃતિની સંશોધિક વાચના કેવી રીતે તૈયાર કરવામાં આવે છે તે સમજાવો.

22. મધ્યકાલીન કવિતામાં રવિભાણ સંપ્રદાયના કવિઓનું પ્રદાન મૂલવો.

23. રંગદર્શિતાવાદનાં લક્ષણો જણાવો.

24. આધુનિક સાહિત્યના ઘડતરમાં પ્રતીકવાદનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

25. લોન્જાઇનસની દૃષ્ટિએ ઉદાત્ત તત્ત્વનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

વિકલ્પ - 2

21. ભરતનાં રસસૂત્રનાં વિવિધ અર્થઘટનોનો પરિચય આપો.

22. જગન્નાથની રમણીયતા વિભાવનાની સમજૂતી આપો.

23. રૂપરચનાવાદથી સંરચનાવાદ કઇ રીતે અલગ પડે છે તે જણાવો.

24. આધુનિકતાને ઘડનારાં મહત્ત્વનાં પરિબળો જણાવો.

25. વિઘટનાવાદ (deconstruction) ની વિશિષ્ટતા– મર્યાદાઓ સમજાવો.

અથવા

વિકલ્પ - 3

21. મહાકાવ્યનાં લક્ષણો 'રઘુવંશ' માં કઇ રીતે ઝિલાયાં છે તે ચર્ચો.

22. મહાભારતમાં કૃષ્ણનું વ્યક્તિચિત્ર આલેખો.

23. રામાયણમાં અગ્નિપરીક્ષાના પ્રસંગનું ઔચિત્ય વર્ણવો.

24. 'સ્વર્ગેર નીચે માનુષ' શીર્ષકની યથાર્થતા સમજાવો.

25. 'આરણ્યક' નવલકથાના નાયકની ચર્ચા કરો.

અથવા

વિકલ્પ - 4

21. પ્રયોગશીલ નવલકથા તરીકે 'યુલિસિસ' નું મૂલ્યાંકન કરો.

22. 'થ્રી સીસ્ટર્સ' નાટકની પ્રતીકાત્મકતા ચર્ચો.

23. 'આઉટસાઈડર' નવલકથામાં એબ્સર્ડનું આલેખન કરો.

24. 'ક્રાઈમ એન્ડ પનિશમેન્ટ' નવલકથાના રાસ્કોલનિકોવનું ચરિત્ર આલેખો.

25. 'માર્ક્વેઝ કૃત' વન હન્ડ્રેડ યર્સ ઓફ સોલિટ્યૂડ માં મેજિક રિઆલિઝમની ચર્ચા કરો.

અથવા

વિકલ્પ - 5

21. 'મુકુંદરાય', 'જક્ષણી' અને 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાઓને-કેન્દ્રમાં રાખીને રા.વિ.પાઠકનો વાર્તાકાર તરીકે પરિચય કરાવો.

22. 'ધરાગુર્જરી' નાટકમાં લોકનાટ્યનાં તત્ત્વોનો વિનિયોગ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો છે તે સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

23. કિશોર જાધવ વાર્તાશૈલીની લાક્ષણિક્તા ચર્ચો.

24. 'પ્રવાલદ્વીપ' નાં કાવ્યોમાં નિરૂપિત નગરસંવેદના નું આલેખન કરો.

25. 'જનાન્તિકે' ના નિબંધોમાં પ્રકૃતિના વિનિયોગ વિશે ટૂંકમાં લખો.

SECTION - IV

વિભાગ - IV

Note : This section consists of one essay type question of forty (40) marks to be answered in about one thousand (1000) words on any of the following topics. This question carries 40 marks.

(40x1=40 marks)

સૂચના : આ વિભાગમાં (40) ગુણોવાળો એક નિબંધ પ્રકારનો પ્રશ્ન છે, નીચે આપેલા કોઇ પણ એક વિશે આશરે એક હજાર (1000) શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(40x1=40 ગુણ)

26. નીચે આપેલા વિષય પર આશરે 1000 શબ્દો માં નિબંધ લખો.

વીસમી સદીનું સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

અથવા

ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા ક્ષેત્રે જયંત ખત્રી અને બકુલેશનું પ્રદાન.

અથવા

ઘટક તત્વોને કેન્દ્રમાં રાખી કોઇ એક ગુજરાતી લોકકથાનું મૂલ્યાંકન.

FOR OFFICE USE ONLY

Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....